

Muistio Helsingin Vihreät ry:n puoluerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.9.2017–31.12.2020

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puoluerahoitusta koskevan tarkastuksen valtionavustusta saaviin puolueisiin ja eräisiin niiden piirijärjestöihin. Tarkastus Helsingin Vihreät ry:hyn on kohdistunut aikaan 1.9.2017–31.12.2020.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 52 tarkastuskohteelle sekä asianomaiselle puolueelle. Kaikista muistioista koostettava kertomus annetaan vuonna 2022 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja, JHTT Klaus Krokfors, johtava tilintarkastaja Johanna Kormu, johtava tilintarkastaja Pontus Londen, ylitarkastaja Jonna Carlson ja ylitarkastaja Hanna Surakka. Tarkastusta on valvonut johtaja, JHT Jaakko Eskola.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 23.2.2021. Piirijärjestö on toimittanut pyydetyn ennakkomateriaalin, ja tarkastus toteutettiin Teamsin välityksellä 9.9.2021. Tarkastukseen osallistui Helsingin Vihreät ry:n toiminnanjohtaja ja kampanjapäällikkö Emma Mikkilä.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Puolueiden tuli toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle tarkastettavan ajan tilinpäätöksensä, toimintakertomuksensa, tilintarkastuskertomuksensa, erittelyt vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta, yhteenvedot ajantasaisista ilmoituksista sekä tilitykset valtionavustuksen käytöstä. Lisäksi puolueiden tuli toimittaa vastaavat valtionavustuspäätöksissä mainittujen piirijärjestöjensä tilinpäätöstiedot.

Helsingin Vihreät ry:n vuosien 2017–2020 tilinpäätöstiedot on toimitettu puolue- ja vaalirahoitusjärjestelmään. Tarkastuksen aikana vuodelle 2017 korjattiin oikean vuoden tilinpäätös. Tilintarkastuskertomuksiin sisältyvät puoluelain 9 c §:n edellyttämät lausumat.

Tiedot on toimitettu puoluelain mukaisesti.

Kirjanpidon menettelyt puoluerahoituksen näkökulmasta

Tarkastuksessa todettiin, että Helsingin Vihreät ry:n kirjanpidossa osa saadusta valtionavustuksesta on käsitelty kirjanpidollisesti muuna saatuna avustuksena. Tilinpäätöksissä 2017–2020 raportoitu yleisavustuksen määrä poikkeaa puolueen ja piirijärjestön valtionavustustilityksissään ilmoittamasta valtionavustuksen määrästä, jonka puolue on jakanut Helsingin Vihreät ry:lle. Jatkossa tulee varmistaa, että tilinpäätöksen, piirijärjestön valtionavustustilityksen ja puolueen valtionavustustilityksen tiedot piirijärjestön vastaanottaman valtionavustuksen osalta täsmäävät. Tarkastuksen perusteella ei ilmennyt muuta olennaista raportoitavaa piirijärjestön kirjanpidon menettelyistä puoluerahoituksen näkökulmasta.

Puoluerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Piirijärjestö on tehnyt puoluerahoitusjärjestelmään ajantasaisia ilmoituksia kansanedustajamaksuista tarkastusajalta. Suositellaan, että jatkossa kirjattaisiin lisätietokenttään selvitys, mitä erät koskevat.

Piirijärjestö on maksanut ehdokkaiden vaalimainoksia, ja laskuttanut nämä mainoskulut ehdokkailta. Ehdokkailta on laskutettu vaalikuluja ilmoitusrajan 1 500 euroa ylittävästä määrästä. Piirijärjestö täydensi tarkastuksen aikana ajantasaisia ilmoituksiaan vuosilta 2017–2020 ja teki ajantasaiset ilmoitukset ehdokkailta laskutetuista vaalien mainoskuluista. Piirijärjestö myös päivitti ajantasaisten ilmoitusten yhteenvedot vastaamaan tehtyjä ilmoituksia.

Puoluelain 8 §:n mukaan puolue ja puolueyhdistys saavat vastaanottaa tukea sen mukaan kuin jäljempänä säädetään. Puolueyhdistyksellä tarkoitetaan tässä laissa puolueeseen tai sen jäsenyhdistykseen niiden sääntöjen mukaan kuuluvaa yhdistystä. Tueksi puolueelle tai puolueyhdistykselle luetaan sen rahana, tavarana, palveluna tai muulla vastaavalla tavalla saamat suoritukset. Tukena ei kuitenkaan pidetä:

- 1) tavanomaista talkootyötä eikä tavanomaisia ilmaispalveluja;
- 2) puolueen tai puolueyhdistyksen tavanomaiseen järjestötoimintaan tai omaisuuden hoitoon liittyviä käyvän arvon mukaisia suorituksia;
- 3) puolueen ja sen puolueyhdistysten toisiltaan saamia suorituksia;
- 4) puolueen tai puolueyhdistyksen pysyväisluonteisen, yleisillä markkinoilla markkinaehtoisesti harjoittaman liiketoiminnan tuloja;
- 5) puolueen tai puolueyhdistyksen harjoittaman sijoitustoiminnan tuloja;
- 6) 9 §:ssä tarkoitettua valtionavustusta eikä muuta vastaavaa lakiin taikka valtion, hyvinvointialueen tai kunnan talousarvioon perustuvaa avustusta.

Tueksi puolueen tai puolueyhdistyksen vaalikampanjaan luetaan kampanja-aikana saatu tuki. Kampanja-aikana pidetään tässä laissa ajanjaksoa, joka alkaa kuusi kuukautta ennen vaalipäivää ja päättyy kaksi viikkoa vaalipäivän jälkeen.

Koska puoluelain 8 §:ssä, hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi puoluelain, ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain ja rahankeräyslain muuttamisesta (HE 6/2010 vp) eikä taustakirjallisuudessa ole tuen poikkeuksena todettu vaalimainosten läpilaskutusta, tulee vähintään 1500 euron suuruisista ehdokkaiden piirijärjestölle siirtämistä summista tehdä jatkossa myös ajantasaiset ilmoitukset.

Valtiontalouden tarkastusviraston ohjeen vaalikampanjan kuluja ja rahoitusta koskevan erittelyn tekemisestä sekä tilinpäätöstietojen toimittamisesta (Dnro 367/41/2016) mukaan vaalikampanjan kuluja ja rahoitusta koskevalla lomakkeella on erikseen mainittava jokainen yksittäinen kampanja-aikana saatu tuki ja sen antaja, jos tuen arvo on vähintään 1 500 euroa. Useat samalta tukijalta kampanja-aikana saadut suoritukset lasketaan yhteen ja ilmoitetaan yhtenä tukena.

Puoluelain 9 b §:n (Ilmoitettavat tiedot vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta) mukaan erikseen on mainittava jokainen yksittäinen kampanja-aikana saatu tuki ja sen antaja, jos tuen arvo on vähintään 1500 euroa. Nämä suoritukset tulee jatkossa huomioida tukena myös vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen erittelyssä.

Valtionavustuksen siirtämistä ja käyttöä koskevat menettelyt

Piirijärjestö on tehnyt puolueensa kanssa puoluelain 9 §:ssä tarkoitetut sopimukset valtionavustuksesta vuosittain.

Tarkastuksen aikana piirijärjestön valtionavustustilityksiä korjattiin vastaamaan puolueen valtionavustustilityksissä ilmoitettua ja kirjanpidon mukaista määrää.

Vuoden 2020 korjatun valtionavustustilityksensä mukaan piirijärjestö on saanut valtionavustusta 72 828 euroa. Määrä vastaa puolueen valtionavustustilityksessä ilmoitettua sekä kirjanpitoa.

Hanna Surakka
ylitarkastaja